

Storby-natt

Har du gått gatelangs i en by midt på natta? Hvordan følte det? Kan du forstå at noen føler seg tryggere i byen enn i naturen, eller om natta enn om dagen?

I Rudolf Nilsens dikt «Storby-natt» fra 1925 møter vi en som går under gatelyset i en stor by:

Storby-natt

Jeg går og drømmer i den lange gate
på bunnen av den milevide by.
Så langt jeg øiner løper denne flate,
som skinner med en glans lik valset bly
i skjæret fra de høye buelamper.
For det er natt. Og det er lyst og godt
her nede på de asfalterte dybder.
For lengst er dagen og dens mørke gått.

milevid: stor, flere mil i utstrekning
så langt jeg øiner: så langt jeg kan se
valset bly: glatte plater av bly
skjær: lys

Nu er tiden da de gode sover.
En klokke slår den annen time inn.
Det runger langsomt fra et sted høit over
de mange buelampers hvite skinn.

Som i en veldig tunnel klinger lyden
av mine skritt imellem vegg og vegg.
En kvinne smyger hånden i min lomme,
og henger ved mig som en sulten klegg.

En prikk av lys blir synlig langt derhenne
hvor gaten ender i en loddrett sprekk.
Det dirrer av en lyd jeg skulde kjenne ...
Og prikken blev en bil. Men den er vekk.
Jeg hører motorsurret langsomt svinne
langt inne mellom disse tause hus.
Men fjernt, som fra en kjempestor konkylje
slår byen ut sitt monotone sus.

derhenne: der borte

monoton: ensformig, med én tone

Og varm av lykke går jeg her og kjenner
i dette dyp har jeg mitt hjem, min rot.
For her er allting skapt av menneskehender –
fra lyset ned til stenen ved min fot.
Her blinker ingen stjerne gjennom natten
som stumme trusler om en evighet,
her hvisker ikke mulmet mot mitt øre
sin uforståelige hemlighet.

mulm: dypt, tett mørke

Oppgaver til diktet

1. Hvor føler du deg mest hjemme: i byen eller i naturen? Hvorfor?
2. Hvordan beskriver jeget i «Storby-natt» byen i kontrast til naturen?
3. Hvordan beskriver jeget natta i kontrast til dagen?
4. «For lengst er dagen og dens mørke gått», sier jeget i diktet. Hvordan tolker du dette? Kan du kjenne deg igjen?
5. I slutten av den andre strofen møter jeget på ei kvinne, kanskje en prostituert. Går de to videre sammen, eller avviser han henne, tror du?
6. Hva får jeget til å føle seg hjemme i byen? Kan du kjenne deg igjen?
7. Kjenner du andre skildringer av mennesket i storbyen fra litteraturen? På hvilke måter er dette diktet likt eller ulikt andre tekster med samme motiv?
8. Rudolf Nilsen var kommunist og opptatt av klassekamp og arbeidernes kår. Kan man lese dette diktet som et «arbeiderdikt», synes du? Hvorfor, eller hvorfor ikke?

